

Nieuwsbrief Vereniging Oud Uitgeest

Jaargang 20 no. 2

november 2014

Jubileum

Volgend jaar zal onze vereniging haar 35-jarig bestaan aangrijpen om nog meer belangstelling te wekken voor de historie van ons dorp. Hopelijk zal dat ook leiden tot een verdere toename van het aantal leden. De jubileumcommissie en de werkgroepen zijn druk doende met de voorbereiding van enige activiteiten. Ongetwijfeld zult u er nog meer van horen!

Gezicht op Uitgeest

Onlangs heeft de Heemskerkse kunstenaar Ambro Louwe zijn schilderij 'Gezicht op Uitgeest' geschonken aan de Vereniging Oud Uitgeest. Het is een fraai schilderij dat in heldere kleuren het landelijke karakter van ons dorp weerspiegelt. Vanwege de forse afmetingen paste het kunstwerk niet in het Regthuys en om die reden heeft onze vereniging het voor onbepaalde tijd in bruikleen gegeven aan de gemeente Uitgeest. In aanwezigheid van de kunstenaar werd de bruikleenovereenkomst op dinsdag 19 augustus j.l. ondertekend door waarnemend burgemeester Theo van Eijk en onze voorzitter Theo Duivenvoorden.

Ledenvergadering

Maar liefst achtendertig leden en dertien andere belangstellenden waren op 13 mei j.l. aanwezig in de Smelterij (op het terrein van de Stokkenfabriek) om te luisteren naar de presentatie van ons lid Arie Zonjee over de 'Historie van de Meldijk in vogelvlucht'. Op een heldere en onderhoudende wijze nam Arie de aanwezigen mee in de geschiedenis van ons dorp. Aan de hand van fraaie illustraties gidste hij de toehoorders langs strandwallen, waterlopen, meren, dijken en boeiende zijpaden naar het uiteindelijke reisdoel: de Meldijk, in vroeger tijden de verbindingsweg met de Zaanstreek en een centrum van handel en nijverheid. De reacties na afloop waren zeer positief.

Schenken aan de vereniging

- De heer P. van der Maat (Roosendaal): een aantal foto's en documenten (onder meer aantekeningen in de oorlogsjaren) uit de nalatenschap van zijn grootvader C.N. Schaar, voormalig hoofd van de R.K. school aan de Langebuurt.
- De heer W. Dubelaar: een projectiescherm.
- De heer W. Degeling: documentatiemateriaal over de wielerronde, ijsclub, USVU, VVU en de Slag om Castricum.
- De heer D. Black: twee brieven die Theo Spijker, een jonge inwoner van Uitgeest, omstreeks 1929 heeft geschreven aan Cyril Solman.
- Mevr. T. Rodenburg: het boek 'Parenteel en geschiedenis van de familie Roodenburch/Rodenburg Noord-Holland'.
- De heer F. Berkhout: parenteel Jan Berkhout.
- Mevr. J. van Tongeren: foto's en contactafdrukken uit de periode 1940-1945 en herdenking Tweede Wereldoorlog, medailles en een briefopener.
- Mevr. A. Schermer: oude Ansichtkaarten en foto's.
- Mevr. C.L. Tromp: foto's.
- De heer J. Stolp: kleine onderdelen van molen De Kat.

Nieuwe leden

We hebben dit jaar al vijftien nieuwe leden mogen begroeten. Hartelijk welkom bij de club. Misschien kunt u nog meer voor de vereniging betekenen en is de oproep hieronder iets voor u?

Oproep leden voor de werkgroepen

Wij zijn op zoek naar vrijwilligers die zich willen bezighouden met diverse taken in onze vereniging. Er is behoefte aan mensen die ervaring hebben met ICT en het schrijven van artikelen of werkzaamheden willen verrichten op het gebied van archiefwerk en beeldbankbeheer. Gezocht wordt naar iemand die wil helpen met het ordenen van alle molens in onze beeldbank. Welke staan of stonden in Uitgeest? Welke kunnen verwijderd worden?

En ook zijn we op zoek naar mensen die van buitenaf kritisch mee willen kijken naar de website en de verschillende banken op onze website. Wat kan verbeterd worden? Welke vormgeving is aantrekkelijk?

Belangstellenden worden verzocht contact op te nemen met Jan van Baar.

secretaris@ouduitgeest.nl

Broodbakkerij.
 Publieke verkoop te
 Uitgeest, in de Herberg „de Halve
 Maan”, op **Vrijdag den 15n**
Mei 1874 des morgens ten 11
 ure, van: Een **Huis**, ingerigt tot Broodbak-
 kerij, benevens de daarbij behoorende vaste
 en losse Gereedschappen en Erf, staande en
 liggende aan „de Lange Buurt” te **Uitgeest**,
 Kadaster bekend als Sectie B., No. 785 en
 786, ter gezamenlijke grootte van 9 Aren en
 17 Centiaren.
 Te aanvaarden bij de betaling der Kooppren-
 ningen. (2440)
 Nadere informatiën te bekomen zoo bij den
 Eigenaar en bewoner C. KRAMMER als bij
 den Notaris C. BREEDT BRULIN, te **Uitgeest**.

AANBESTEDING.
 DIJKGRAAF en HEEMRADEN van den pol-
 der de Zien, zullen op **Vrijdag den 15n**
April 1874, 's middags te 12 ure, in de
 herberg *De Oogjeaar* te **Uitgeest**, bij enkele
 inschrijving aanbesteden:
Het Uittiepen van den
molentogt in dien pol-
der, over eene lengte
van ongeveer 2400
meters.
 Het Bestek zal ter lezing liggen in genoemde
 herberg en in *De Jager* te Alkmaar, terwijl
 de aanwijzing zal plaats hebben **Vrijdag**
10 April 1874, 's middags te 12 ure.
 De inschrijvingsbiljetten moeten daags vóór
 de besteding bij den DIJKGRAAF te **Uitgeest**,
 zijn ingeleverd. (1053)

HH. BLOEMKWEKERS.
UIT DE HAND TE KOOP,
 eene zeldzaam voorkomende gelegenheid, in het bezit
 te geraken van een uitmuntenden en zeer gunstig bekend
 zijnden **TUIN**, groot ongeveer 67 roeden, uitnemend
 geschikt voor alle soorten bloembollen, waarin, benevens
 goed geplaatste appelen- en peren-heggen, een goudvisch-
 vijver, — een **HUIS**, waaraan verbonden eene **BLOEM-**
BOLLENSCHUUR met **STELLINGEN**, **PAAR-**
DENTAL en **GEREEDSCHAPSCHUUR**, alles
 staande en gelegen in het midden der gemeente **Uitgeest**,
 aan den Middelweg; voorts: een stuk **TUINGROND**,
 zeer geschikt als boven, genaamd **DE HORN**, groot
 ongeveer 19 roeden, en een stuk **TUINGROND**, groot
 11 roeden, 70 el, gelegen in het Westergeest. Een en
 ander *franco* te bevragen bij den Boekhandelaar A. HAR-
 REVELD, te **Uitgeest**.

Kippenhouders
 wanneer ge als kracht-
 voeder
Melkeiwitproducten
 voedert, zullen
 uw **KUIKENS**
 vlug groeien,
 uw **HOENDERS**
 veel eieren leggen.
H. V. HOLLANDSCHE MELKEWITPRODUCTEN
 Terkrijgbaar bij: 29615 25
SCHULD & Co.,
 Open Rijstuin, Rotterdam
 Vraagt brochura.

Persische Ranonkels
 EN
ENK. ANEMONEN,
 in verschillende kleuren à / l.— per hon-
 derd, met wijze van behandeling. A-nvrage
franco, met bijvoeging van postwissel bij Jb.
HENNES, Bloemkweker te **Uitgeest**.

Advertenties uit het verleden van
 Uitgeest....

Werkgroep website en beeldbank Speciale thema's in de Fotobeeldbank

Het leek ons een goed idee een aantal
 bestaande en nieuwe foto's in Speciale
thema's onder te brengen. Samen met Jan
 Deckwitz zijn deze in de afgelopen
 maanden tot stand gekomen.

Hij heeft bij een aantal foto's ter verduidelijking
 van details tekeningen gemaakt en bij weer andere
 foto's plattegrondjes getekend.

Ga naar de website → www.ouduitgeest.nl

→ Zoeken in de beeldbank → Speciale Thema's

- *Padjes en laantjes in Uitgeest*

Bijvoorbeeld: Padje van Brassier of Padje van
 Oudejans. Wist u waar dit padje dat nu een straat is,
 in **Uitgeest** ligt?

- *Dijken in Uitgeest*

Bijvoorbeeld: Middenweg. Waar ligt dit
 overgebleven dijkje?

- *Waterpartijen*

- *Oude straatnamen*

Wist u dat de Meldijk vroeger een stuk langer was?

- *Kerkgebouwen in Uitgeest*

Wist u dat er een terkerkje uit de 11^e of 12^e eeuw
 na Chr. heeft gestaan?

- *Westergeest in de sneeuw*

- *Assum in het wit*

Overzicht aantallen bezoekers per jaar

Jaar	bezoekers	bekeken foto's
2011	1627	81515
2012	7400	184852
2013	12030	232103
2014*	7209	262017

*Stand van zaken tot 20 september 2014

Tentoonstelling in de hal van het Gemeentehuis

Vanaf begin/medio januari 2015 zal in de hal van
 het gemeentehuis weer een tentoonstelling van
 onze vereniging te zien zijn met als onderwerp 'De
 Middelweg' waarbij onder andere thema's als:
 activiteiten, gebouwen en nering aan de orde zullen
 komen. In december 2014 wordt hier via de
 plaatselijke pers uitvoerig aandacht aan besteed.

Monumenten

In de laatste Nieuwsbrief van 2013 stond al dat het
 Regthuys buiten en de kozijnen binnen zijn
 geschilderd. Wij hoopten dat ook de muren binnen
 werden geverfd maar dit was toen niet mogelijk.
 De gemeente heeft nu groen licht gegeven dus dit
 wordt ook gedaan. We moeten wel even al het
 historisch materiaal elders onderbrengen maar dan
 is ons onderkomen weer helemaal klaar voor vele
 jaren. We hebben ook nieuwe rolgordijnen, het ziet
 er weer goed uit. Kom eens kijken op
 maandagmiddag of dinsdagavond!

Wat de Monumentencommissie niet graag doet is
 het afvoeren van panden van de lijst. Helaas heeft
 deze commissie hier ook over een aantal huizen
 moeten adviseren. Het betreft woningen die
 opnieuw zijn opgebouwd en de monumentale status
 niet meer hebben, zoals de panden: Assum 8,
 Busch en Dam 8, Middelweg 113 en Meldijk 12.
 Enkele panden blijven gedeeltelijk op de lijst staan,
 dit omdat delen zijn blijven staan of goed zijn
 gerestaureerd.

Koningsdag en Open Monumentendag

Het was een gezellige drukte op het pleintje voor het Regthuys waar onze vereniging ter gelegenheid van Koningsdag (26 april) een kraam met historisch materiaal had uitgesteld. Tijdens de Open Monumentendag (13 september) mochten we maar liefst 112 personen ontvangen in het Regthuys. Naast het interessante interieur kon men ook genieten van een prachtige powerpointpresentatie van het station en de spoorweg die ons bestuurslid Herman Tervoort had samengesteld in het kader van het landelijke thema 'Op reis'.

Archeologie

Russisch icoon in maïsveld

Op één van de vele speurtochten van Tom de Kleijn naar 'sporen uit het verleden' trof hij op een maïsveld in Castricum de helft aan van een Russische icoon. De icoon is waarschijnlijk verloren door één van de Russische soldaten die deelnam aan de Slag bij Castricum op 6 oktober 1799. Het betreft een klein bronzen icoontje van 2,9 bij 2,7 centimeter met een gewicht van iets meer dan 13 gram. Het was een onderdeel van een tweeluik dat als boekje dichtgeklapt kon worden. De andere helft heeft hij helaas (nog) niet kunnen vinden. De soldaat droeg het waarschijnlijk om zijn hals om hem te beschermen tegen onheil. De Russen en hun Engelse bondgenoten verloren op die dag 2536 soldaten. De Fransen en Nederlanders telden 1382 gesneuvelden. Vooral de Russen leden zware verliezen.

Iconen spelen van oudsher een belangrijke rol in de religieuze beleving van Russen. Aanvankelijk waren het beschilderde houten planken, later verschenen ze in brons.

Omdat de meeste Russen in die tijd niet konden lezen en schrijven werd het bijbelverhaal verteld aan de hand van de afbeeldingen op iconen. Het kleine icoontje vertelt een compleet verhaal. Het is zeer gedetailleerd. Het driehoekig heuveltje onder het achtarmige Russische kruis symboliseert Golgotha. Links van het kruis zijn een lans en een rietstengel met spons te zien, de lijdenssymbolen van Christus. Aan weerszijden van het kruis staan de afkortingen:

NIKA = Overwinnaar over de dood

МЖІРБ = (vrij vertaald) op de plaats van Christus' kruisiging was ooit het Paradijs aangeplant

К = lans

Т = riet en

ГГ = heuvel Golgotha.

Op de andere zijde van de icoon staan onder andere Maria met kind en Anna, moeder van Maria, afgebeeld.

De vondst zal tijdens de provinciale campagne 'Ontdek archeologie in Noord-Holland en het Oer-IJ' tentoon worden gesteld.

De eerste archeologische kopstukken naar het Huis van Hilde

Op woensdag 24 september j.l. hebben twee archeologische topvondsten als eerste een plek gekregen in het Huis van Hilde. Het gaat om twee sarcofagen. De stenen doods-kisten werden overgebracht van het huidige depot Wormer naar Castricum. De kisten wegen 1360 kg en 1030 kg. De meest bekende van de twee sarcofagen is in 2009 gevonden op de bodem van het Markermeer. Deze twaalfde eeuwse grafkist bevond zich nabij de kerk van het dorp Etersheim, dat in de 17^e eeuw definitief door de Zuiderzee werd verzwoegen. De tweede sarcofaag (ook uit de 12^e eeuw) werd in 1948 gevonden op het kerkhof van de Hervormde Kerk in Hem (West-Friesland). Het bijbehorende deksel is rijkelijk versierd met Christelijke symboliek. Het gebeurt niet vaak dat sarcofagen compleet, dus met deksel, en op de oorspronkelijke plaats worden aangetroffen.

Het jongetje van Uitgeest

Aan de rand van Uitgeest is de afgelopen tijd druk gegraven door Hollandia Archeologen Zaandijk in opdracht van de Provincie. Uitgeest is een extreem rijk gebied van archeologische vondsten.

In 1981 werd het kind van Dorregeest opgegraven. De schedel werd helaas door de graafmachine beschadigd omdat men niet verwachtte hier iets te vinden. Het kind werd zittend aangetroffen met opgetrokken benen.

De schedel werd later geplakt. Uit onderzoek bleek dat het jongetje ongeveer negen jaar oud moet zijn geweest en leefde in de periode van circa 200 jaar voor Christus. Op basis van de schedel werd een levensechte gezichtsreconstructie gemaakt. Er komen in Het Huis van Hilde, het nieuwe archeologie centrum te Castricum, begin 2015 twee reconstructies van de jongen uit Uitgeest. Eén van de jongen hoe hij er in de IJzertijd moet hebben uitgezien en één van hoe hij er tegenwoordig zou hebben uitgezien.

Er is een duidelijke relatie van de jongen van Uitgeest met het terrein langs de Uitgeesterweg en met het verderop gelegen bedrijventerrein richting Dorregeest. Het skelet van de jongen is daar opgegraven; hij moet hier hebben rondgelopen. Er stond hier op het hoger gelegen gedeelte ook een boerderij. Hij moet de mensen die in deze nederzetting leefden hebben gekend, aldus Rob van Eerden, beleidsadviseur archeologie van de Provincie.

Brecht van Alcmaer

In 2010 was ze nog een in Alkmaar opgegraven skelet uit 1573. Augustus 2014 werd haar reconstructie onthuld en heeft ze de naam Brecht van Alcmaer gekregen.

Brecht staat voor 'prachtig en door edel gedrag schitterend'.

Als alles volgens plan verloopt, opent het Huis van Hilde in januari 2015 haar deuren en zal Brecht samen met een stuk of tien andere mensfiguren te bewonderen zijn in Castricum.

De reconstructies komen in een cirkel in het midden van de zaal te staan met achter hen alle vondsten uit de regio van die tijd en hun skeletten. Het Huis van Hilde zal de naam Brecht officieel adopteren, als koosnaam voor deze Alkmaarse vrouw

Nieuws uit de archieven

Op de Homepage van het Noord-Hollands Archief is een nieuwe toegang beschikbaar gekomen: de index op de Faillissementsdossiers gevormd door de Arrondissementsrechtbank Alkmaar in de

periode 1886-1929 en de Rechtbank van Eerste Aanleg te Haarlem in de periode 1811-1838. Ook zijn de Strafvonnissen van de Arrondissementsrechtbank Haarlem uit de periode 1838-1910 via de database op naam te doorzoeken (de gemeente Uitgeest behoorde tot het arrondissement Haarlem).

Zie voor verdere informatie www.noordhollandsarchief.nl

Het Regionaal Archief Alkmaar

Vanaf september 2014 is op elke eerste zaterdag van de maand het Regionaal Archief Alkmaar geopend van 10.00 tot 14.00 uur. Naast de mogelijkheid tot het doen van archiefonderzoek wordt er elke maand een activiteit of themapresentatie georganiseerd.

Voor meer informatie: www.archiefalkmaar.nl

Aanvullingen WieWasWie

Recent zijn er weer nieuwe gegevens opgenomen in WieWasWie. Het betreft onder andere de overlijdensaktes van Oostzaan, Oudendijk en Oudkarspel. Daarnaast zijn bij de overlijdensaktes van Velsen 1915-1929 en Bloemendaal 1856-1868 scans gekoppeld. Zoeken kan via www.wiewaswie.nl

Nieuws uit de regio

De Nijenburg blijft trekken

Eind september zijn de rondleidingen van de Vereniging Oud-Heiloo in de Nijenburg weer gestart.

Er zijn vaste rondleidingen op zondag maar een groep (familie, vereniging, bedrijf) kan ook zelf een dag en tijd kiezen, zolang het overdag is. Op zaterdagen kan ook worden gekozen voor een film in de Oudheidkamer over de laatste bewoonster, mevrouw Snethlage- van Foreest en vervolgens is er dan een rondleiding door de Nijenburg. Een deel van de Nijenburg is te huur voor een huwelijksceremonie, een high tea, een vergadering of een concert.

Informatie op www.oudheiloo.nl

tel.nr. 072-5332571

Contributie

Enkele leden hebben hun contributie voor 2014 nog niet betaald. Wilt u zo snel mogelijk de contributie voor 2014 alsnog voldoen op IBAN: NL 82 Rabo 0363460780 ten name van Vereniging Oud Uitgeest te Uitgeest. Het bedrag per jaar is € 17.50 (sponsors minimaal € 30.-). Met een machtiging betalen leden slechts € 15.-.